

ACC. NR. 9410

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: Wil. Richter
Härad: FROSTA Adress: _____
Socken: HÖRBY Berättat av AND. NILSSON
Uppteckningsår: _____ Född år _____ i _____

Uppteckningen rör Se REG. sid 1.

Skriv endast på denna sida!

9 sid

Landskap: *Skåne* Socken: *Hörby landsförsamling*Fullständigt namn: *Anders Nilsson*Född den *1852* på *Hvaröd* (gård eller by)i *Skåne* (socken och landskap)Yrke: *lantbrukare* Bisyssla:

Bosatt å följande platser: (socken, landskap, tid)

Bor nu *Fim an* (gård eller by jämte postadress)

Faderns namn: född

Moderns namn: född

Sedan huru länge är släkten känd: a) fädernet? b) modernet?

Närmare upplysningar om släkten: (t. ex. inflyttning, yrken m. m.)

Sagesmannens barndom: (el. upptecknarens) (sysselsättning, syskon)

skolgång

Läsning:

(böcker, tidningar m. m.)

Resor:

Har sagesmannen sina hägkomster efter vissa personer? Vilka? *Sin för.*
(el. upptecknaren)

Deltagande i föreningslivet:

Förtroendeuppdrag:

Övriga upplysningar: *Sagesmannen verkade mycket beräddig
och tyckte sig gott om mig. Bör utfrågas mycket om detta!*

Död den

(år och dag)

Dessa uppgifter ha insänts av:

Ant. av

William Fjellström

(namn och fullständig adress)

St. August. 35 a. Lund. år 1929.

Systematiskt register

- J: b sid 2 Majjungving, majvisa, majgilla M: J: e; L: b.
 K: e " 6 Karl- och femtunnusklädret.
 L: g " 8 Slentverk: skomakare: prisa.
 U: f " 9 Blåmnisbrännings.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Skän

Frosta

Lorby

Prof. W. Richter

And Nilsson

Född 1852 Klara Skane

2410

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

J. b.
J. c.
Lib.
2.

Majsjungning o gille.

Majsjungning

/för ung. 60 år sedan. Flensma, Huaröds sn/.

Valborgsmässoafton började vi sjunga i
skymningen o gingo från gård till gård. Olika
majvisor sjöngs:

Ack ljuvlig tid när träd på maken bära frukt... /Särsk. uppt./

Samt:

Go afton piga, som hemma äst

O maj var välkommen!

Den söte sommar skall bli vår gäst.

Allt så vitt som världen är,

Springa de rosor iblommor.

Nu sätta vi maj i pigans säng,

O, maj var välkommen!

Men akta dig väl för din naboedräng,

Allt så vitt.....

Lk.
Frosta kyrka
Hörby

Uppst. W. Richters
Bsr. And. Nilsson

2410

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

3

Nu gå vi hem från gården.

O, maj var välkommen.

Gud vet om vi komma till våren.

Allt så vitt, som världen är, springa de rosor i blommor.

Om söndan därpå skulle vi hämta upp pengar, Majgille.
ägg o sådant. Töserna klädde ut en korg med silke
och blommor. Den skulle de ha ägg i. "En finer karl-"
en stake- gjordes i ordning på samma sätt och bars av
två pågar. En spelemann, som blåste klarinett, spelade
både då vi kommo och gånge.

Gillet hade de om söndagskvällen. De hade tingat
ett särskilt ställe, där de skulle ha det. Utåt kvällen
mot midnatt koktes äggen; smör och bröd åt man till och
drack mycket brännvin. Så roade vi oss med allehanda
lekar och danser tills långt ut på morgonen: vals,
kadrill, polkett....

Vi betalte på gillesplatsen. "Långväga", som voro
med fingo betala liasom spelemanspengar.

Meddelad av
minnens värd
Carl Hallquist
Tindra.

J. b.
4. Wik.

Majvisa (Huaröd, Gälds-hd.)Majvisa.

1. Ack ljuvlig tid, när trån på marken bära frukt,
all blad och blommor giva lukt. Ack ljuvlig tid!
När skogens fåglar kvittra, var på sitt sätt lovsjunga Gud
All blad o blommor tindra, o bergen giva ljud.

2. När vi vår tid i lundar, ängar, skog o mark
från en till annan ljuvlig trakt i ro och frid
få leva o åhöra en härlig sång o klar musik
den hört har intet öra, den honom varit lik.

3. När arraksbär o allehanda härlig frukt
med ljuvlig smak, behaglig lukt oss växa här!
När klara vattnet rinner, så klart som vore det kristall,
och man för solen finner ett sken i djupan dal.

4. Ack ljuvlig tid! Så är det skönt att leva här,
när man är fri från allt besvär. Ack ljuvlig tid!
Men ett bör man dock märka, att döden alla gästa skall.
Kan det ej ångslan verka? Ack, endast glädjen all!

5. Betänk det väl, hur falsk den lusten vara må,
som kan så snart en ände få, betänk det väl!
I dag är man en herre, i morgon är han käll i mund
de store med de smärre ha fallit i all stund.

6. Rikedom och ståt o annat, som här glindra må,
jag inte mera passar på, den rikedom och ståt.
Ty döden gör oss lika igenom sina skarpa skott
båd' fattiga och rika han tar dem alla bort.
7. Jag ej förstår, hur falsk den lusten vara må
som kan så snart en ände få, jag ej förstår.
Men där finns fröjd o gamman, samt klar musik o himmelsk sång
Gud ger dem allesamman, som tro uppå Hans Soh.
8. Där hörs ej gråt, ej sjukdom, pest o dyran tid,
ej krig o örlig, kamp o strid, där hörs ej gråt.
Men där finns fröjd o gamman samt himmelsk tron, som Gud han ger
den ger Han allesamman, som tro uppå Hans ord.
9. Ack himmelsk fröjd, där gator utav pärlor är,
grundvalar utav stenar, skär, ack himmelsk fröjd!
Där livsens brunnar klara ifrån Guds land de rinna må,
där livsens träd de rara uppå dess gator stå.
10. Lev alltid så, att du må denna lust o fröjd
en gång få uti hömmels höjd. Lev alltid så!
Är någon lust att finna på denna världes vida torg?
Vår bästa levnadstimma är ideh nöd o sorg!
11. Förlåt min synd o store Gud o Fader huld!
för Din Sons död o pinas skull, förlåt min synd!
Och hjälp mig med Din Ande, att jag ur denna jämmerdal
må flytta till det landet, som är Din fröjdesal!

K:e
6.

2410

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Klädsel.

Förr voro karlarna klädda i gula knäskinnsbyxor /Albo och Gärds hd/. så kritvita strumpor med 'svicklar/rosor/ på yttersidorna, och så bundos kulörta hosseband om knäna med tofsarna utåt.

Om sommaren hade de mest låga lärskor, liknande tofflor d.v.s. morgontofflor. De som skulle va riktigt fina skulle va "sydda på vänn". Om vintern var det vanligast med höga stövlar.

Så hade de en lång tröja med en faslia stor "svans" baktill, allt av tjock vadmal. Om sommaren hade de korta tröjor av kläde med små svansar därbak, som liasom stod rätt ut. Byxorna fingo va rysligt långa.

Så hade de ett hänge med en krage, som hade ett ett hak framtill och ett par snibbar, som skulle ligga utåt sidorna.

På huvudet hade de en hög filthatt. De yngre

Klädsel.

Knäskinnsbyxor

Strumpor.

Skor.

Tröjor.

Krage

Huvudbonad.

hade mera mössor med tjocka lärskärmar.

Fruentimren hade tröjor med bårder sytt runtom Fruentimmersklädsel. opp och ner och gullspesser /guldspetsar/, som va neromkring, sedan en sammetsbård och så ett silkeband. Detsamma på livstyckena, för om sommaren gingo de bårärmade /ärmarna av sockerduk/ och hade klut på med band, som stodo rätt ut. Så var där halvklutar med bara hälften så stora band.

Livstycke och kjol voro gröna, då de skulle va riktigt fina. Nerikring var ett helt kvarter /5 tum/ brett sammetsband, som var küstigt broderat med grenar o rosor o sådant där.

Om vintern skulle de ha skinnklockor av fårskinn med "to" /ull/ på införe. De hade alltdå två stycken. Själva skinnklockan var alltid svart, men i ena fallet hade den ett rött, brett klädesband nertill, i andra fallet ett grönt. Den med det röda bandet hade de till vardags, den andra, då de skulle till kyrkes.

Det var särskilda personer, som gjorde vitriol och beredde skinnen, och skräddarna sydde sedan "klockorna", liksom alla karl- och fruentimmerskläder.

Så hade de en päls, kort och svart.

Tjocka "näsdukar" hade de på huvudet och knöto dem i nacken med en grann kass i nacken och en spets framtill.

2410

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVL: g.
8.

Hantverkare.

Skomakare.

Far var skomakare. Han var glad att gå på gille, och då det skulle bli gille, ty då fick han ju alltid extra att göra. Så skulle han förtj~~na~~na pengar. Om söndagsmorgnarna skulle han upp och sy "kaschetter" av kalvskinn, innan han gick till kyrkan. För en sådan mössa fick han 25 öre. Ett kalvskinn kunde han få för 18 mark Priser. /75 öre/, och av ett sådant blev tre kaschetter.

De drogo då omkring och sydde. För ett par lärskor fick de 12 skilling, 16 skilling för ett par kängor och tre daler för ett par stövlar. Så hade de mat och husrum. På hemmanet var ett par systrar, som stodo för det. På höstarna voro de hemma litet och hjälpte till att hösta.

2410

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

U.c.
9.

Brännvinsbränning m.m.

Brännvinsbränning

Min far kunde möd snacka, hur de hade det
förr i tiden. Då brände de hemma med de små töjen. Om
dä va åboar eller husmän, så skulle säen till bränning.
Suel hade de inte mycket utan slogo de istället bränn-
vin på bröet.

Då de hade bröllop, kristnagille eller andra
gillen var brännvinet huvudsaken. De hade bara brännvin,
inte konjak o.d. $\frac{1}{2}$ stop kostade 12 skilling. Det var
sedlar 12 sk. i st. f. silvermynt. Min far kunde ha
några riksdaler i sådana 12-skillings sedlar, o dä ble
luntor så stora så. Då hade de bara plånböcker o inga
börsar.